

Оцінка житлових умов студентів

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті подані результати дослідження направлені на вирішення питань вдосконалення житлових умов. Запропоновано рекомендації комунальним службам України щодо покращення житлових умов студентів. Врахована оцінка студентів та їх рекомендації.

Ключові слова: соціологія, житлові умови, комунальні послуги.

Abstract

The article presents the results of research aimed at addressing issues of improvement of living conditions. Recommendations utilities Ukraine to improve the living conditions of students. Counts grade students and their recommendations.

Keywords: sociology, housing, utilities

Існує три групи комплексних індикаторів якості життя. Перший – оцінюється здоров'я населення та демографічні показники в державі (рівень народжуваності, тривалість життя, тощо). Другий – оцінюється рівень задоволення населення побутовою сферою (якість житла, якість та режим харчування, наявність та достойно оплачуване місце роботи), чи задоволено населення в соціальному плані (якість та рівень доступності освіти та медичного обслуговування, рівень злочинності, рівень корупції влади). Третій – оцінюється рівень духовного стану суспільства. В розвинутих державах ці індикатори закріплені законодавчо, і влада не має права їх порушити [1].

Житлові умови – найважливіша складова комплексу характеристик якості життя. Причому, наявність житла, що відповідає потребам людини (родини), або відсутність необхідного рівня забезпеченості житлом надає можливість або перешкоджає реалізації інших потреб людини. Наприклад, розміщення всього комплексу сучасних побутових пристроїв, меблів, гардероба вимагає досить високої загальної житлової площі житла. Житлові умови впливають на здоров'я людини, можливість одержання освіти, її працездатність. Сучасне житло повинне забезпечувати можливість користуватися автомобілем (наявність гаража або місця для його паркування), реальну доступність послуг установ і об'єктів соціально-побутової інфраструктури, наявність сучасних засобів зв'язку, включаючи Інтернет. Нарешті, гарні житлові умови – неодмінна передумова самореалізації сучасної людини. Погані якісні та кількісні характеристики житла та його відсутність у певного відсотка населення є суттю досліджуваної проблеми.

В Україні сьогодні проблема забезпечення населення житлом є однією з найбільш важливих для розвитку суспільства, оскільки призводить до зниження рівня життя населення, поширення бідності, зростання міграції, депопуляції населення та погіршення якості людських ресурсів в цілому. На пересічного українця приходиться сьогодні 22 квадратних метри загальної площі житла, а значна частина населення проживає в незадовільних умовах [2].

За результатами опитування, яке було проведено Київським Міжнародним інститутом соціології в рамках спільного проекту Національного екологічного центру України та Представництва Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні з 6 по 13 серпня 2015 року в 100 населених пунктах 24 областей України за винятком тимчасово неконтрольованих територій та АР Крим (всього було опитано 1220 респондентів віком від 18 років), більш ніж половина населення України витрачає на комунальні послуги більше 10% сімейного бюджету.

В деяких країнах Європейського Союзу офіційно визнано, що якщо домогосподарство витрачає більше 10% на комунальні послуги, то це домогосподарство знаходиться у енергетичній бідності. Це свідчить про те, що 50% українських сімей не мають змоги повністю оплачувати рахунки за газ, воду, електрику та тепло. При цьому, за даними дослідження, 81% з опитаних вважають, що потрібно сплачувати реальну вартість комунальних послуг, але не змогли визначитися, якою ця вартість є. За

даними соціопитування, 83% опитаних вважають, що нові тарифи непрозорі та незрозумілі, а 60% вважають, що субсидії не допоможуть їм вирішити проблему сплати за «комуналку» за новими цінами [3].

Основною групою людей, що підлягає дослідженню є студенти вищих навчальних закладів України. Умови проживання яких традиційно бажають кращого. Небагатьом із студентів вдається сплачувати за орендоване житло та підтримувати свій матеріальний статус на висоті, тому переважна більшість українських студентів проживають у гуртожитках, які не можуть забезпечити усіх бажаючих якісним житлом. Для малозабезпечених студентів проблема житлових умов має досить гострий характер – відсутність води, опалення, ремонту, необхідних меблів, відсутність власного простору та мала житлова площа є досить частими проблемами для студентського житла. Отже, вибрана тема є актуальною та потрібною, адже хороші житлові умови є важливим фактором для правильного формування особистості [4].

Об'єктом даного соціологічного дослідження є студенти 3 курсу факультету менеджменту ВНТУ. Об'єкт складається з 53 осіб, віком від 18 до 21 років. Із них 18 чоловіків, 35 жінок.

Предметом соціологічного дослідження є проблематика невідповідності житлових умов студентів до визначених норм та стандартів.

Метою даного соціологічного дослідження є з'ясувати, в яких житлових умовах проживають студенти 3 курсу ФМ та чи відповідають вони встановленим нормам, та на основі отриманих даних розробити практичні рекомендації щодо можливих шляхів вирішення проблем.

Завдання соціологічного дослідження:

1. З'ясувати актуальність проблеми невідповідності умов житла встановленим нормам;
2. З'ясувати чи задовольняють студентів їх житлові умови.
3. З'ясувати чи забезпечені житла студентів водогоном, каналізацією, центральним опаленням.
4. З'ясувати чи задовольняє студентів робота ЖЕКів у районі їх проживання.
5. З'ясувати середній розмір жилої площі студентів.
6. З'ясувати яку частину бюджету використовують студенти на оплату житла і комунальних послуг.
7. З'ясувати чи користуються студенти субсидіями.

В листопаді 2016 року на території ВНТУ було проведено опитування студентів 3 курсу факультету менеджменту у кількості 47 осіб, серед них 32 особи (68,09%) - представниці жіночої статі і 15 осіб (31,91%) – представники чоловічої статі. Віком 18 років – 4 особи (8,51%), 19 років – 28 осіб (59,58%), 20 років – 11 осіб (23,4%), 21 рік – 4 особи (8,51%).

В ході даного соціологічного опитування були отримані такі результати:

На питання «Чи є актуальною для вас проблема невідповідності житлових умов встановленим нормам?» більшість студентів (35 осіб – 74,47%) відповіли, що проблема невідповідності житлових умов встановленим нормам є для них актуальною, 8 осіб – 17,02% сказали, проблема невідповідності житлових умов встановленим нормам є для них не зовсім актуальною, для 4 осіб – 6,38% проблема невідповідності житлових умов встановленим нормам є не актуальною. Це свідчить про те, проблема невідповідності житлових умов встановленим нормам є актуальною для студентів 3 курсу факультету менеджменту.

На питання «Де Ви проживаєте під час навчання?» найбільше студентів (20 осіб – 42,55%) відповіли, що проживають у гуртожитку, 14 осіб – 29,79% відповіли, що проживають з батьками, 7 осіб – 14,89% відповіли, що мають власне житло, а 6 осіб – 12,77% відповіли що знімають житло. Це свідчить про те, що більша частина студентів не мають коштів щоб придбати чи зняти житло, тому вони змушені під час навчання проживати у гуртожитку.

На питання «Скільки людей (окрім Вас) проживає з вами в одній кімнаті?» більшість опитуваних (16 – 34,04%) відповіли, що окрім них в кімнаті проживає ще одна особа, 15 осіб – по 31,92% сказали, що окрім них в кімнаті проживає ще дві особи, 8 осіб – 17,02% відповіли, що окрім них в кімнаті проживає ще три особи, 7 осіб – 14,89% відповіли, що проживають самі в окремій кімнаті, 1 особа – 2,13% відповіли, що окрім неї в кімнаті проживає ще чотири особи. Згідно цих результатів, можна зробити висновок, що більша частина студентів не має окремої кімнати для проживання.

На питання «Наскільки Вас влаштовують Ваші житлові умови?» більша частина студентів (24 – 51,06%) відповіли, що житлові умови їх влаштовують, але не зовсім, 17 осіб – 36,17% зазначили, що житлові умови їх повністю влаштовують, 6 осіб – 12,77% відповіли, що їх зовсім не влаштовують їх житлові умови. Це свідчить, що більшість студентів частково задоволені своїми житловими умовами.

На питання «Чи користуєтеся Ви субсидіями?» найбільше опитуваних (34 особи – 72,34%) відповіли, що користуються субсидіями, 13 осіб - 27,66% сказали, що не користуються субсидіями. Це свідчить про те, що велика кількість студентів користуються субсидіями.

На питання «Чи задоволені Ви роботою ЖКХ у районі вашого проживання? позначте 1 з 10 балів (де 1- взагалі не задовольняє і 10- повністю задовольняє)» були дані відповіді, по яким визначено середній рівень зацікавленості в політичних подіях 6,47 балів. Це свідчить про те, що студенти не задоволені роботою ЖКХ у районі свого проживання.

Із таблиці двомірного розподілу ознак з такими запитаннями : «Вкажіть де Ви проживаєте під час навчання» і «Давно Ви робили ремонт свого помешкання?» ми отримали таку інформацію: студенти, які мають власне житло: 5 студентів робили ремонт 1 –3 роки тому, 2 студентів робили ремонт власного помешкання – 4-7 років тому; студенти які живуть з батьками: 1 студент робив ремонт 1- 3 років тому, 9 студентів робили ремонт 4-7 років тому, 1 студент робив ремонт 8- 11 і 1 студент робив ремонт 12- і більше років тому; студенти які знімають житла: 3 студентів відповіло що ремонт робили 1 – 3 років тому, 3 студентів - 4-7 років тому і 1 студент - 8- 11 років тому і 1 студент робив ремонт 12- і більше років тому; студенти які проживають в гуртожитку: 16 студентів робили ремонт 1- 3 років тому, 3 студентів робили ремонт 4-7 років тому, 2 студент робили ремонт 8- 11 років тому. Підсумовуючи отримані результати можна зазначити що опитувані студенти в переважній більшості під час навчання проживають у поремонтованих житлах.

Гіпотеза щодо того, що об'єкт дослідження не має належних житлових умов підтвердилася, адже більшість респондентів не мають не тільки власного житла, а і власної кімнати для життя. Також більшість з них не зовсім задоволена своїми житловими умовами.

Гіпотеза щодо того, що надання комунальних послуг в помешканнях студентів є неналежним підтвердилася результатами даного соціологічного дослідження, адже якість надання послуг ЖКХ в середньому респонденти оцінили у 6,47 балів за 10-ти бальною шкалою.

Результати опитування в цілому підтвердили гіпотези, які були висунені перед його проведенням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Слободянюк А.В. Значення соціології як науки та навчальної дисципліни в сучасному українському суспільстві [Текст] // Вісник «ВШ». – 2011. – №1. – С.16-20.

2. Ковалевська О.П. Житлові умови в системі характеристик якості житла [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=475><http://dif.org.ua/article/reformi-v-ukraini-gromadska-dumka-naselennya-top-5>

3. Ставлення населення України до енергозбереження: результати всеукраїнського соціологічного опитування. – Київський Міжнародний інститут соціології (КМІС), 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://aslobodyanyuk.vk.vntu.edu.ua/file/009fbb1a20c1fcfb6f76edbcd7845b37.pdf>

4. Слободянюк А. В. Оцінка житлових умов студентів [Електронний ресурс] / А. В. Слободянюк, Ю. Л. Нестерук // Матеріали XLV Науково-технічної конференції ВНТУ, Вінниця, 23-24 березня 2016 р. - Електрон. текст. дані. - 2016. - Режим доступу : <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2016/paper/view/204>.

Сікорська Лілія Володимирівна - студентка групи Моп 14б, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Слободянюк Анатолій Володимирович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету.

Sikorska Liliia V. - student, faculty of management Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Slobodyanyuk Anatoly V.- PhD in Sociology, assistant professor of social and political sciences, scientific director of the laboratory of sociological researches Vinnitsa National Technical University.